

А. П. Калениченко

Дует

ДУЕТ (італ. duetto, від італ. і лат. duo – два) – ансамбль з двох виконавців; вокальний твір для двох голосів з інструментальним супроводом; монотемброва камерно-інструментальна п'єса для двох виконавців на одних і тих самих інструментах. У першому значенні найчастіше зустрічається в академ. і масовій муз. культурах. Серед відомих в Україні у камерно-вокал. та вокал.-симф. музиці – *П. Ретвицького* та *О. Таранця*, *Л. Кнорозок* та *Л. Остапенко*; у популяр. музиці – [«Два кольори»](#), [І. Братущик](#) і *О. Хоми*, *В. і С. Білоножків*; в автор. пісні – «Обрій». В укр. інструм. музиці популяр. фортепіан. Д.: в академ. – *О. Рапіти* та [М. Драгана](#), у джаз. – [Ю. Боня](#) і *В. Полянського*. У другому значенні існує також як жанр. різновид в опер., кантатно-ораторіал. та камерно-вокал. музиці. Показовий для оперети, де з'явився у 17 ст. і еволюціонував від завершеного номера до драм. сцени. Серед прикладів Д. в укр. опер. музиці 19 ст. – *Одарки й Карася* («Запорожець за Дунаєм» *С. Гулака-Артемовського*), *Насті й Андрія, Остапа й Андрія* («Тарас Бульба» *М. Лисенка*), в оперетковій 1-ї пол. 20 ст. – *Панни і Няньки, Хоми і Халяви* («Вій» *М. Вериківського*). У камерно-вокал. музиці також виник у 17 ст., досяг розквіту в 19 ст. В Україні найпоширенішим був у Галичині. До нього зверталися *О. Нижанківський*, *І. Вимер*, *А. Кос-Анатольський*, *М. Лисенко*, *М. Верховинець*, *Я. Степовий*; у 2-й пол. 20 – на поч. 21 ст. – *О. Білаш*, *Г. Верьовка*, *П. Гайдамака*, *В. Кирейко* та ін. У третьому значенні найбільшого поширення набув у Франції в 19 ст. для 2-х скрипок, 2-х флейт, 2-х кларнетів тощо як темброво неоднорідна інструм.-ансамбл. п'єса для двох провід. інструм. голосів із супроводом, що за організацією вертикалі перегукується з укр. кантами. В укр. академ. профес. музиці у 1930-х рр. до двох однакових інструментів звернулися *Г. Верьовка* (2 скрипки і фортепіано) і *Л. Соковнін* (2 фортепіано, 2 балалайки). У 1950-і рр. з'явилися твори для 2-х домр і фортепіано або 2-х баянів без супроводу. Від 1970-х рр. Д. почали називати монотембр. твори для двох однакових інструментів – флейт, кларнетів, контрабасів. Найбільше їх написано для 2-х баянів (*А. Гайденко*, *А. Муха*, *Є. Юцевич* та ін.) і 2-х фортепіано (*Л. Дичко*, *Л. Донник*, *К. Цепколенко*, *Є. Станкович*, *А. Штогаренко* та ін.). У 20 ст. з'явилися твори для фортепіано у 2 руки (*І. Білогруд*, *В. Птушкін*, *Ю. Шамо* та ін.); своєрідні подвійні Д. для 2-х фортепіано у 8 рук, для 1-го фортепіано у 6 рук тощо. Водночас укр. композитори почали називати Д. окремі опуси для 2-х однакових (скрипок або кларнетів) чи різних інструментів. Хоча здебільшого твори для 2-х різних інструментів або голосу й клавіра вважають камер.

ансамблями і називають по-іншому (інструм. балада, діалог, соната тощо).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Баранкин Г. Что есть дуэт // Муз. жизнь. 1981. № 2;
2. Сорокина Е. Фортепианный дуэт: История жанра: Исследование. Москва, 1988;
3. Осипова Л. Фортепианные дуэты и... Москва, 1995.

Бібліографічний опис:

Дует / А. П. Калениченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-19452>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).